

عنوان مقاله:

تأثیر سبک زندگی بر روابط فضایی خانه‌های اعیان‌نشین دوره قاجار در مازندران

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 17، شماره 93 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

سودابه مهری - پژوهشگر دکتری معماری، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

جمال الدین سهیلی - استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین، ایران.

حسین ذبیحی - دانشیار، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

پایان مسئله: از نظر محققین، سبک زندگی تأثیر زیادی بر معرفی الگوهای رفتاری، گرایش‌های ذهنی و شیوه زندگی افراد یک جامعه دارد. به عبارتی، مفهوم سبک زندگی به‌طور ویژه معرف کیفیت زندگی افراد یک جامعه است و بر معماری نیز تأثیر می‌گذارد. در رابطه با معماری خانه‌های مسکونی ایران در دوران قاجار و ارتباط آن با سبک زندگی مطالعات چندانی انجام نشده است. این موضوع، به‌ویژه، با توجه به تغییرات اقلیمی و همچنین تنوع خانه‌ها در دوران قاجار اهمیت بیشتری می‌یابد. در همین راستا، این پژوهش در پی خوانش فضا در رابطه با شیوه زندگی و تأثیر آن بر فضای معماری خانه‌های اعیانی دوران قاجار در استان مازندران است؛ و برای این منظور، لازم است گفتمان فضا در رابطه با شیوه زندگی و تغییرات آن در دوره قاجار با نگاهی ژرف مورد بررسی قرارگیرد و بازتاب آن در معماری این خانه‌ها بررسی شود. علت انتخاب خانه‌های اعیان‌نشین این است که در دوران قاجار خانه‌های مردم عادی اغلب متأثر از اقلیم بوده و تأثیر سبک زندگی ساکنین در این خانه‌ها کمتر از خانه‌های اعیان‌نشین مشهود است. هدف پژوهش: هدف از تدوین این پژوهش بررسی اثربخشی سبک زندگی مردم طبقه اعیان مازندران در دوره قاجار بر عرصه‌ها و روابط فضایی خانه‌های محل سکونتشان است. روش پژوهش: در این پژوهش از روش‌های توصیفی، تحلیلی و در نهایت استدلال منطقی استفاده شده است. منابع اطلاعاتی پژوهش بر مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی متکی و به دو صورت اسنادی و شفاهی قابل دسترسی است. برای انتخاب نمونه‌ها، تمامی خانه‌های مربوط به دوران قاجار در مازندران که دارای اسناد مطالعاتی بودند و امکان مطالعات میدانی درباره آن‌ها فراهم بود مورد بررسی قرار گرفتند. نتیجه‌گیری: مطابق نظر صاحب نظران، سبک زندگی به مؤلفه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دسته‌بندی شده است. در پژوهش حاضر تأثیر هر کدام از این مؤلفه‌ها در ساختار روابط فضایی نمونه‌ها مورد مطالعه قرار گرفت. در ادامه، پس از بررسی چیدمان فضایی خانه‌های منتخب، با ترسیم نمودارهای توجیهی توسط نرم‌افزار نحو فضا، اطلاعات به‌دست آمده تحلیل شد. سپس خانه‌های هر دوره قاجار با یکدیگر مقایسه شدند و این نتیجه حاصل شد که حتی خانه‌هایی که در یک دوره مشترک از دوران قاجار ساخته شده‌اند از نظر نوع و تعداد فضاها، عمق قرارگیری فضاها و همچنین چگونگی نحوه ارتباطشان با یکدیگر دارای تفاوت‌هایی هستند. این تفاوت‌ها از عواملی همچون روابط اجتماعی خانواده، شغل و معیشت ساکنین ناشی می‌شود و می‌توان آن‌ها را با الگوهای متفاوتی دسته‌بندی کرد.

کلمات کلیدی:

سبک زندگی، روابط فضایی، خانه‌های اعیان‌نشین، قاجار، مازندران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1158179>



